

Referat fra møde i Udvalget for Gødning m.m. den 12. november 2021

Deltagere

Formand Peter Sørensen (Århus Universitet), Leif Knudsen (Landbrug og Fødevarer), Steffen Halmø (DLG), Emil Dalsgaard Hansen (Dansk Erhverv), Johanne Lindberg (Pindstrup Mosebrug), Sven Erik Laang (Pindstrup Mosebrug) – ekstra deltager, Erik E. Olesen (Genanvend Biomasse) Anita Buch Jensen (Den Lokale Andel)

Deltagere fra LBST:

Jordbrugskontrol: Tina Bagge Bonnichsen, Jette Bøjskov, Mette Skade, Charlotte Reif Paulsen

Miljø- og Erhvervsregulering: Jakob Møgelvang, Morten Gudmann Christensen

Afbud

- Anne Krogh Larsen (Dansk Gartneri)
- Jens Søndergaard (Foreningen af Danske Jordbrugskalkværker)

Referat

1. Velkommen og nyt fra formanden

Formand Peter Sørensen byder velkommen.

2. Nyt fra LBST

Ny direktion: Direktør Lars Gregersen. Lene Sørensen er pt. konstitueret vicedirektør for Kunder og Produktion.

Erfaringer med hjemsendelser under corona.

Kort status på CAP 2023-2027.

Interessentinddragelse: Som følge af Rigsrevisionens kritik af LBSTs forvaltning af tilskud til landbrugere, er et arbejde omkring interessentinddragelse i LBST i gang. Kort info om dette arbejde.

LBST kan tage initiativ til en bred interessentinddragelse, når der sker policyudvikling inden for de områder, LBST regulerer. Det er væsentligt for disse møder, at der inviteres et bredt udsnit af interessenter. LBST vejleder om regler og praksis i forhold til interessenter i bred forstand.

3. Nyt kommissorium og tilføjelse af deltagere

LBST foreslår at udvide deltagerkredsen med to foreninger: Dansk Naturfredningsforening og Økologisk Landsforening.

LBST spørger ind til, om der er enkeltvirksomheder repræsenteret og ikke repræsenteret af en forening eller branche. I så fald kan de i princippet ikke være en del af udvalget. Pindstrup Mosebrug informer, de repræsenterer voksemedier og er ikke en del af en brancheforening. Her kan være et problem ifht. interessentinddragelse.

En løsning kunne være, at de andre producenter af voksemedier indstiller Pindstrup. LBST følger op på Pindstrup deltagelse.

Emil: DAKOFO er udpeget af Dansk Erhverv og ikke en brancheforening.

Udvalget mener, at LBST tolker emnerne på dagsordenen for snævert.

Der blev stillet spørgsmål til, hvornår den femårige periode for nuværende udpegning af medlemmer udløber. Nuværende udpegning gælder til 30. september 2023 for ordinære medlemmer, mens formanden skal genudpeges 31. oktober 2024.

4. Forslag til digitale møder fremover

Udvalget mener, der er udfordringer med digitale møder.

Næste møde vil være med fysisk fremmøde i Augustenborg, hvor det aftales, hvordan efterfølgende møde skal afholdes.

5. Årsberetning

a. Statistikker over solgt gødning 2018/2019 og 2019/2020

Statistikkerne for 2018/2019 og 2019/2020 er offentliggjort. Statistikken er ligesom for 2017/2018 udarbejdet over data fra erklæringsblanketterne. Team Kvælstof har samarbejdet med enheden Data & Analyse om databehandlingen, hvilket gør det muligt at udgive statistikkerne umiddelbart efter erklæringsblanketterne er færdigbehandlede.

2020/2021-statistikken planlagt offentliggjort Q1/Q2 2022

Udvalget mener ikke statistikkerne er retvisende og overskuelig, da gødningstyperne er opgjort som en blanding af intervaller og gødninger. SEGES har et konkret punkt, som sendes til LBST til opfølgning efterfølgende.

LBST: Det er krav fra Danmarks Statistik, der ligger til grund for opbygningen af statistikken. Udvalget mener det er LBST, der skal informere Danmarks Statistik, hvordan opsætningen skal være. LBST afklarer, hvorvidt opbygningen kan rettes til.

Udvalget mener oplysninger fra LR, Gødningsdatabasen og gødningsregnskaber skal sammenkøres. LBST informerer, som anført i statusnotatet fra juni 2021, at registrene ikke indeholder de nødvendige oplysninger som LBST har kontrakt med Danmarks Statistik om at levere. Landbrugsstyrelsens Data & Analyseenhed, der har overtaget dataanalyse-opgaven til statistikken er nået frem til samme konklusion.

Kommentar til referatet:

Leif Knudsen spurgte, om anbefalingen fra Gødningsudvalget om at lade gødningsindberetninger i gødningsregnskaberne indgå i handelsgødningsstatistikken, helt er opgivet. Leif Knudsen noterede sig, at LBST imod aftalen i sidste referat, har gennemført en analyse heraf uden at inddrage branchen, og Leif Knudsen er uenig i konklusionen i LBST analyse.

LBST beklager, at det varslede underudvalgsmødet vedrørende mulige datagrundlag for handelsgødningsstatistikken ikke blev afholdt.

Desuden anbefaler Leif Knudsen, at Gødningsudvalget bliver involveret sammen med Danmarks Statistik om en mere hensigtsmæssig opdeling af gødningstyper, som der anvendes i dag.

Med SAIO-forordningen forventer LBST, at der bliver udarbejdet en ny hjemmelsdækket indberetning af salgsdata til slutbrugere, der løser den nuværende statistiks udfordringer.

b. Tilbagebetaling

Som oplyst i Statusnotatet fra juni, er LBST i gang med tilbagebetaling af for højt opkrævede gebyrer i perioden 2017-2020. Tilbagebetaling forventes færdiggjort i Q4, 2021.

Sager, der mangler at blive afsluttet, er primært konkurser samt udenlandske virksomheder med manglende tilbagemeldinger om kontooplysninger til tilbagebetalingen samt uafsluttede erklæringsblanketsager fra perioden 2017-2020.

c. Gødningskontrol 2021

Det er afklaret, at der ikke er hjemmel til at udgive en kontrolrapport, der indeholder oplysninger om underindhold, hvis der samtidig politianmeldes med indstilling om bøde. Det skyldes, at det er indirekte offentliggørelse af strafbare forhold. Det kræver hjemmel at offentliggøre strafbare forhold.

Kontrolrapporten prioriteres udgivet frem for sanktionering. LBST arbejder på de sidste afgørelsesbreve nu, hvorefter kontrolrapporten for gødningsprøver vil blive offentliggjort.

Sanktionering på underindhold forventes implementeret endeligt, når hjemmel til at kunne offentliggøre resultater med underindhold er tilvejebragt.

d. Digitalisering af erklæringsblanketter

LBST fandt ved test af de digital erklæringsblanketter (salgstal) en fejl, som blokerede for at en række kunder ville kunne indberette. LBST prioriterede i stedet at indhente erklæringsblanketterne på papir rettidigt fremfor at afvente af fejlen blev rettet.

e. Jordprøver- dobbeltbestemmelser

LBST kan ud fra analyserapporterne se, at der er divergens fra indberettede analyseparametre på hovedparten af prøverne. LBST opfordrer virksomhederne til at få opdateret deres jordforbedringsmidler og voksemedier, som de kan se på Gødningsfortegnelsen. De kan kontakte Jordbrugskontrol mhp. at få opdateret parametrene, så de stemmer overens med produkterne, og derved ikke vil modtage en høring i en eventuel kontrol.

På baggrund af det store antal sager, er prøverne kun enkeltbestemt ved fund af underindhold/divergens fra deklareret indhold. Sagerne kommer i høring, når vi har afsluttet de sidste høringssager om gødning. Som udgangspunkt foretages der dobbeltbestemmelse, hvis den første analyse har vist divergens ift. den forventede (anmeldte) analyseparameter.

f. Ny praksis for produktanmeldelser

Der er kommet mange produktanmeldelser i år, hvilket har ført til nogen ventetid før produkterne var færdiganmeldt.

LBST har lavet en ændring i anmeldelsespraksis. Det betyder, at et produkt er anmeldt til salg fra den dag, hvor Jordbrugskontrol modtager notifikation om anmeldelse – og ikke først når produktet er oprettet i Landbrugsstyrelsens system.

Notifikationen skal indeholde produktets mærkning for at være gældende jf. § 5 stk. 3. Der er desuden oprettet en ny anmeldelsesblanket, som den produktansvarlige med fordel kan bruge for at sikre, at alle obligatoriske oplysninger om produktet kommer med i anmeldelsen.

Det betyder, at Jordbrugskontrol ikke længere tjekker mærkningen og giver ikke besked, hvis der mangler deklARATIONER inden produktet er anmeldt. Det er producentens ansvar at sikre, at alle deklARATIONER og oplysninger kommer med.

Udvalget mener gødningsfortegnelsen skal opdateres med hyppigere frekvens. Gødningsfortegnelsen opdateres pt. kvartalsvist. Mulighed for hyppigere opdatering afklares og eventuel anden løsning undersøges.

g. Vejledning ud på hjemmesiden på produktanmeldelser

I oktober er Landbrugsstyrelsens hjemmeside opdateret med en vejledning om anmeldelse af produkter. Herudover er der også oprettet et nyt anmeldesskema. Der skal stadig medsendes et udkast af mærkning sammen med anmeldesskemaet.

Vejledningen og hjemmesiden er ikke opdateret med ny praksisændring. Opdateringen er under udarbejdning.

6. Regelændringer

Kort status for arbejdet med gennemførelse af forordningen ved ændring af gødningsloven.

Overordnet beskrivelse af indholdet i lovforslaget. Link til høringsversionen af lovforslaget: <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/65552>

Parallel proces med ændring af gødningsbekendtgørelsen.

En del ændringer vil være obligatoriske og nødvendige for at kunne anvende den nye forordning. For ikke-harmoniserede gødningsprodukter vil der skulle tages stilling til, hvad man ønsker for den danske regulering. Er der f.eks. ønsker om mærkningskrav eller grænseværdier, som det også kendes fra forordningen?

Udvalget inviteres ind i en diskussion om deres tanker vedrørende krav til de gødningsprodukter, der ikke markedsføres som et EU-gødningsprodukt. Udvalgets medlemmer er derfor også meget velkomne til at kontakte Morten på moguch@lbst.dk eller tlf. 2334 2683 med henblik på nærmere drøftelse.

Erhvervet spørger om der vil komme separate danske regler til hæmmere og særskilte danske grænseværdier. Morten fortæller, at det for EU-gødningsprodukter vil være reglerne i gødningsforordningen, der er gældende.

Udvalget mener, det kan være svært at overskue, hvad den nye forordning kommer til at betyde. Efterspørger en kort pixie-version af indholdet. På LBST's side om gødning og

jordforbedringsmidler m.v. er der også en underside om den nye gødningsforordning. [Gå til siden om den nye gødningsforordning](#)

LBST ser nærmere på mulighederne for yderligere vejledning. Indtil da kan der henvises til det vejledningsmateriale, der allerede er lagt ud på styrelsens hjemmeside: [Gå til siden om produktanmeldelser](#)

7. Nyt fra erhvervet

Den årlige kontrol

Udvalget v. Emil ytrer mistillid til kontrollen og analyseresultaterne herunder det anvendte laboratorium. Det menes ikke, at resultaterne er retvisende og giver et realistisk billede. Herudover også at arbejdsbyrden for at godtgøre dette, ikke er rimelig at pålægge producenterne.

LBST vil se nærmere på disse afvigelser. Der anvendes en underleverandører på de flydende gødninger, hvor der tidligere har været kritik af FVST. LBST vil undersøge, hvorvidt et møde med udvalgte medlemmer fra GU, LBST og FVST er muligt til afklaring af, hvordan analyserne foretages.

Udgangsstoffer til eksplosiver

Udvalget forespørger om der kan findes en løsning på en opgave for erhvervet med dokumentation for salg af eksplosive udgangsstoffer i form af gødninger med mere end 16% ammoniumnitrat. Erhvervet skal sikre sig delvist sammenfaldende oplysninger til to styrelser (Landbrugsstyrelsen samt Sikkerhedsstyrelsen).

Producenterne skal årligt indhente erklæringer fra landmændene om, at gødningen anvendes til fredelige formål. Det er en tidskrævende proces, og der bør være tilstrækkelig dokumentation, at data findes i Gødningsregnskaberne og Register for køb af ammoniumnitrat over 16 pct.

Landbrugsstyrelsen har tidligere modtaget henvendelse om spørgsmålet. Svaret er gengivet her i kortere format:

Landbrugere tilmelder sig Register for Gødningsregnskab og modtager i den forbindelse et tilmeldingsbevis, der er gældende indtil virksomheden afmelder sig registeret. Som Register for Gødningsregnskab er bygget op, skal landmændene (eller deres konsulenter med fuldmagt) ikke gentilmelde sig registeret år for år. Landbrugsstyrelsen og Sikkerhedsstyrelsen har ikke samarbejde om opgaven, og der er derfor ikke ressourcer til at udvikle/ændre og implementere en sådan løsning, hvor jordbrugere skal verificere sig og forholde sig til en erklæring om brug af gødning til fredelige formål i Gødningsregnskaberne.

Historisk høje gødningspriser

Erhvervet informerer om, at priserne på gødning er historisk høj. Hårdt for landmændene – heldigvis sammenfald med gode priser for kornet. Der er mangel på gødning i Vesteuropa. Produktionskapacitet kan ikke øges hurtigt, og der kan opstå en flaskehals i gødningsproduktionen.

8. Næste udvalgsmøde: 10. november 2022

Aftalt fysisk fremmøde i Augustenborg, mødeindkaldelse følger.

9. Evt.

LBST er i gang med udarbejdning af en dybere analyse af gødningskontrollen 2021 og vil afholde et underudvalgsmøde vedrørende kontrollen med de samme deltagere, som deltog i sidste underudvalgsmøde. Såfremt der er flere medlemmer af udvalget, der ønsker at deltage vil være LBST være åbne overfor dette.

LBST takker for villighed til at flytte dagens møde.